

Szegedi Ítéltábla

Bf.III.557/2020/15.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2021. április 6. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt *vádlott1* ellen indított büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék* 2020. október 29. napján kihirdetett 8.B.341/2019/45. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott cselekményét magánlaksértés büntettének [Btk. 221. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés] is minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 14.400.- (tizennégyezer-négyszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére, külön felhívásra az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék 2020. október 29. napján kihirdetett 8.B.341/2019/45. számú ítéletével a 2018. október 1. napjától 2019. július 23. napjáig, majd 2020. április 16. napjától 2020. július 14. napjáig előzetes fogvatartásban volt, ezt követően más ügyben szabadságvesztés büntetését töltő vádlott1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntettében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 2. fordulat] és rablás büntettének kísérletében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés b) pont]. Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 10 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítani rendelte a vádlott által 2018. október 1. napjától 2019. július 23. napjáig, majd 2020. április 16. napjától 2020. július 14. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat 1.793.671,- forint bűnügyi költség viselésére.

[2] A törvényszék ítélete ellen ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

[3] Az ügyészség a vádlott terhére súlyosítás, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása, míg a vádlott védője enyhítés, rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabása érdekében fellebbezett.

[4] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.119/2020/12. számú átiratában az ügyészség fellebbezését azzal a kiegészítéssel tartotta fenn, hogy indítványozta a közügyektől eltiltás tartamának súlyosítását is. A védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak.

[5] Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezések irányára tekintettel a Be. 590. § (3), (5) bekezdés a-d) pontjai alkalmazásával, a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel, korlátozott terjedelemben bírálja felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[6] A Be. 561. § (3) bekezdés b), c) és a Be. 562. § (2) bekezdés alapján a vádlott büntetett előéleti és személyi körülményei tekintetében a tényállás helyesbítésére tett indítványt. A testi épség és vagyon elleni erőszakos bűncselekmény tekintetében az ügyészség szerint a törvényszék helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és ezen cselekmények minősítése is törvényes. E körben csupán a minősítés jogi indokolásának a helyesbítésére tett indítványt, mert az elsőfokú bíróság e körben elmulasztott hivatkozni a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjára.

[7] A minősítéssel összefüggésben kifejtette azt az álláspontját, mely szerint a vádlottnak a tényállásban szereplő magatartása körében vizsgálni kell, hogy az kimeríti-e a magánlaksértés bűncselekményét, illetőleg, hogy ezen bűncselekmény megállapíthatóságának törvényi feltételei jelen ügyben fennállnak-e. A magánlaksértés magánindítványra büntethető és megítélése szerint, a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá megfelelően az elkövető megbüntetésére irányuló sértetti akaratot, így tekintve, hogy a sértett elhalálozott, indítványozta, hogy az ítéltábla keresse meg a sértett gyermekét és hívja fel arra, hogy kíván-e magánindítványt előterjeszteni.

[8] Amennyiben a magánindítvány előterjesztésre kerül, ez esetben álláspontja szerint, a vádlott cselekménye magánlaksértés büntettként is minősül [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés], mely bűncselekmény büntetési tétele egytől öt évig terjedő szabadságvesztés, így az irányadó büntetési tételkeret és a középmérték változatlan marad. A halmazati büntetés kiszabása körében indítványozta pótlólag felhívni a Btk. 81. § (3) bekezdését. A bűnösségi körülmények helyesbítését és kiegészítését is indítványozta, érvei szerint a kiszabott szabadságvesztés a súlyosító körülmények nyomatékra is figyelemmel, a bűnösségi kör esetleges bővülésétől függetlenül is aránytalanul enyhe. A mellékbüntetés körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ezen büntetés kiszabásához nem fűzött indokolást és elmulasztotta felhívni annak jogszabályi alapját, így ennek pótlására is indítványt tett.

[9] Összességében indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg akként, hogy a magánindítvány előterjesztése esetén, a vádlott bűnösségét

állapítsa meg magánlaksértés büntetében, a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát súlyosítsa, egyebekben azt hagyja helyben.

[10] A vádlott védője írásban indokolt fellebbezésében és a fellebbezési nyilvános ülésen az enyhítő körülmények túlsúlyára tekintettel a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[11] A kiszabott büntetés enyhítése, illetve súlyosítása érdekében bejelentett fellebbezések nem alaposak, a fellebbviteli főügyészség átiratában írtak nagyrészt helytállóak.

[12] Tekintve, hogy a fellebbezések bejelentésére kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján került sor, így a Be. 590. § (3), (5) és (7) bekezdéseiben írt korlátozott felülbírálatnak volt helye. Ennek során a másodfokú bíróság a Be. 590. § (5) bekezdés a), b), c) és d) pontjai alapján az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbíráta az elsőfokú bírósági eljárást, vizsgálta azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén a Be. 607. § (1) bekezdése, valamint a Be. 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, továbbá a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, valamint a büntetés kiszabására, illetve intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket egyaránt.

[13] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárását a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le, így olyan eljárási szabályt nem sértett, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[14] A másodfokú bíróság a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel, a rendelkezésre álló iratok egybehangzó adatai alapján az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a vádlott személyi körülményei, illetve büntetett előéleti adatai tekintetében az alábbiak szerint, kiegészítette, illetve helyesbítette:

[15] vádlott1 vádlott diszszociális személyiségzavarban szenved, ez azonban nem korlátozta és nem is zárta ki a cselekmény társadalomra veszélyességének felismerésében és a felismerésének megfelelő magatartás tanúsításában. A vádlottat tartásdíj fizetési kötelezettség nem terheli.

[16] A büntetett előéleti adatok körében a [4] bekezdésében felhívott Kiskunhalasi Járásbíróság ítéletének száma helyesen 9.B.328/2012/118. Az [5] bekezdésben felhívott Kiskunhalasi Járásbíróság határozatának száma T/3.Bpk.1024/2015/3. A vádlott a Kiskunhalasi Járásbíróság 10.B.448/2018/9. számú ítéletével kiszabott 10 hónap fogházbüntetésből várhatóan 2021. április 18. napján szabadul feltételes kedvezménnyel.

[17] Fenti kiegészítések azért váltak szükségessé, mert egyrészt a büntetett előéleti adatokat az elsőfokú bíróság pontatlanul rögzítette, másrészt a vádlott elmeorvosszakértői megvizsgálására a nyomozati eljárás során sor került, ezt az elmeszakértői véleményt az elsőfokú bíróság a tárgyaláson ismertette is, elmulasztotta azonban a szakértői vélemény ténymegállapításait ítéletében rögzíteni.

[18] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezés alapján, a másodfokú bíróság a korlátozott felülbírálat során nem vizsgálhatja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és ítéletét az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, ha a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be.

[19] A Be. 590. § (5) bekezdés c) pontjában írtak szerint azonban, a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést ebben az esetben is felül kell bírálnia.

[20] Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság kellő körültekintéssel vizsgálta a testi épséget sértő bűncselekmény tekintetében, hogy a vádlotti cselekmény emberölés büntettének, vagy halált okozó testi sértés büntettének minősül-e. E körben a 3/2013. Büntető Jogegységi határozatban részletezetteknek megfelelően tért ki a vádlott tudattartalmára, kellő gondossággal vizsgálta az úgynevezett tárgyi és alanyi tényezőket és helyesen jutott arra a megállapításra, hogy a sérülés okozására a vádlott szándéka kiterjedt, de az eredmény tekintetében, csupán hanyagság terheli.

[21] A vádlotti védekezésre figyelemmel, megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során figyelembe vette azt a tényt, hogy a sértett korábban is elszenvedett fejsérülést, de a halálhoz vezető okfolyamatot az a sérülés indította el, amelyet a sértettnek a vádlott okozott. Az kétségtelen, hogy a halálhoz vezető okfolyamatban szerepe volt a korábbi keményburok alatti vérzésnek, azonban az egész okfolyamatot a vádlott magatartása, bántalmazása indította el, így a vádlott cselekménye és a halálos eredmény bekövetkezése között közvetett ok-okozati összefüggés áll fenn.

[22] E körben a jogi indokolás helyesbítésre szorul, mert a [40] bekezdésben tévesen került rögzítésre, hogy a nyolc napon túl gyógyuló sérülés okozására a vádlott eshetőleges szándéka terjed ki. Helyesen állapította meg ugyanis, a törvényszék az ítélet [32] bekezdésében, hogy a vádlott testi sérülés okozására irányuló egyenes szándékára vonható következtetés. A vádlott tudata az életveszély bekövetkezésének a lehetőségét is átfogta, így az eredmény tekintetében gondatlan bűnösség áll fenn.

[23] A vagyon elleni erőszakos bűncselekmény tekintetében is helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott által elkövetett bűncselekményt, jogi indokolásában azonban elmulasztott hivatkozni a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulatára – holott ítéletének rendelkező részében ezt helyesen rögzítette – ezért azt a másodfokú bíróság pótolta, hiszen a vádlott erőszakot alkalmazott a jogtalan eltulajdonítás érdekében a sértettel szemben.

[24] Az ítéltábla – osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját – észlelte, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Be. 6. § (2) bekezdésében foglalt azon rendelkezést, mely szerint, a bíróságnak a vádról döntenie kell. Az ügydöntő határozatában ugyanis, a vád egy részéről nem rendelkezett. A vádirat tényállása szerint, a vádlott az éjszakai órákban a sértett által használt ingatlan udvarába bement a lezáratlan hátsó kapun keresztül, majd az általa keltett zajra felébredő sértett bántalmazása és annak a házba menekülése után, oda erőszakkal bement. Így megállapítható, hogy a vádirat a magánlaksértés büntettének az elkövetési magatartását is tartalmazza, ezért emiatt is megtörtént a vádemelés, függetlenül attól, hogy a

vádirat azt külön bűncselekményként nem jelölte meg. Az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásában is rögzítette a magánlaksértés törvényi tényállási elemeit, amikor a [17] bekezdésben írtak szerint – az éjszakai órákban – a sértett az udvarról a házba menekült, ahova a vádlott követte, az ajtót rángatni kezdték, melynek eredményeként a bejáratú ajtó üvege betört, majd a vádlott is bement az előszobába és a gereblyét letéve dulakodni kezdett az előszobában a sértettel. A sértett innen bemenekült az általa használt szobába, ahová a vádlott ugyancsak követte és továbbra is pénzt követelt.

[25] Az irányadó tényálláshoz képest a vádlott bűnösségének a megállapítása az ítéletben nem volt teljeskörű. Az elsőfokú bíróság nem vonta jogi értékelési körébe a vádlottnak a sértett által használt lakásba történt erőszakos behatolását.

[26] Következetes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a rablást és a magánlaksértést bűnhalmazatban kell megállapítani, ha az elkövető rablási szándékkal, erőszakkal hatol be más lakásába (BH.1996. 291.). Jelen esetben megállapítható, hogy a vádlott azért ment a sértett után a szobába, mert pénzt követelt tőle, majd a szobában értékek után is kutatott.

[27] A magánlaksértés bűncselekménye megállapításának törvényi feltétele [Btk. 231. § (2) bekezdés] a magánindítvány előterjesztése.

[28] Nem osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint, a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá megfelelően az elkövető megbüntetésére irányuló sértetti akaratot. A főügyészség véleménye az, hogy a sértett nyomozó hatóság számára tett nyilatkozatai, amelyekről feljegyzések, illetve jelentések készültek, nem minősülnek magánindítványnak.

[29] A Be. 378. § (2) bekezdésében részletezettek szerint, magánindítványnak kell tekinteni, a magánindítvány előterjesztésére jogosult feljelentését és bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint, az elkövető büntetőjogi felelőségre vonását kívánja.

[30] A nyomozati iratok 23. oldalán található feljelentés és a 24. oldalán található feljegyzésben foglaltakból megállapítható, hogy a sértett feljelentést tett, a sérelmére elkövetett cselekmények miatt, ennek során, mind a testi sértés, mind a rablás, mind a magánlaksértés törvényi tényállási elemei mindegyikére kitért, amikor az eseményeket az őt meghallgató rendőrnek elmondta. Ezt követően a sértett mentővel a kórházba szállították, majd a későbbiek során már nem volt kihallgatható állapotában. Ezen hivatkozott iratokból az ítéltábla álláspontja szerint egyértelműen megállapítható, hogy azért tett feljelentést, mert a sérelmére bűncselekményt követtek el. A feljelentés ténye, és a történetek részletes előadása alapján, ezek a nyilatkozatai magánindítványnak minősülnek.

[31] A Btk. 221. § (1) bekezdésében írtak szerint, aki más lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal bemegy, illetve ott bent marad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (2) bekezdésben írtak szerint, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki másnak a lakásba az ott lakó, vagy azzal rendelkező akarata ellenére éjjel bemegy, vagy ott bent marad. A (4) bekezdésben részletezettek szerint a büntetés büntett miatt egy évtől öt évig terjedő

szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a (2) bekezdésben meghatározott módon követik el. Az ítéleti tényállásban részletezett az a vádlott magatartás, hogy a sértett lakásába éjjel, erőszakos módon behatolt, kimerítette a fent részletezettek szerinti magánlaksértés büntettét.

[32] A másodfokú bíróság így azt állapította meg, hogy a vádlott a tényállásban leírt magatartásával több bűncselekményt valósított meg, mint amelyet terhére az elsőfokú bíróság megállapított.

[33] A következőket bírói gyakorlat szerint, annak eldöntése, hogy a tényállás szerinti cselekmény több törvényi tényállást is kimerített-e és így a vádlott terhére megállapítható-e az alaki halmazat, valójában nem a bűnösségről, hanem a jogi minősítésről szóló állásfoglalást jelent (1/2007. BK. A/I/3. b., II/1.).

[34] A Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja korlátozott felülbírálat esetén is megteremti a fellebbviteli bíróság számára annak a lehetőségét, hogy a vádirati és ítéleti tényállásban leíró jelleggel rögzített, ám a bíróság által nem értékelt cselekményt minősítse, mivel a bűnösséget az azt megalapozó tényálláshoz kell igazítani (IH.2021. 11.).

[35] Így a másodfokú bíróság úgy állapította meg a vádlott további büntetőjogi felelősségét magánlaksértés büntettében, hogy a vád tárgyává tett és az elsőfokú bíróság által maradéktalanul elbírált tényeket illetően, az elsőfokú bíróság téves minősítését korrigálta és a vádlott által elkövetett bűncselekményt a Btk. 221. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés a) pont és (4) bekezdés szerint minősülő magánlaksértés büntettének is minősítette.

[36] Ez ellen a rendelkezés ellen, figyelemmel a Be. 615. § (2a) bekezdésére, fellebbezésnek helye nincs, mert nem tekinthető ellentétes döntésnek, ha a vádlott egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg és erre figyelemmel, a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés megváltoztatásának van helye (BH.2019. 73.).

[37] A büntetés kiszabása során a büntetést befolyásoló tényeket az elsőfokú bíróság szinte maradéktalanul feltárta és értékelte, azt a másodfokú bíróság annyival egészítette ki, hogy további enyhítő körülményként értékelte a cselekmény óta eltelt időmúlást és mellőzte a vádlott két eltartásra szoruló kiskorú gyermekére történő hivatkozást, hiszen a vádlott a gyermekek tartásához nem járul hozzá, valamint helyesen a részbeni bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást értékelte enyhítő körülményként.

[38] A súlyosító körülmények köréből mellőzte azt, hogy a sértettre éjszaka saját otthonában tört rá a vádlott, mert ez a magánlaksértés büntettének tényállásbeli alapja, így ennek súlyosító körülményként történő értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. További súlyosító körülmény azonban a többszörös halmazat és az, hogy a vádlott kitartóan, gátlástalanul, garázda módon hajtotta végre a bűncselekményeket.

[39] Az így helyesbített bűnösségi körülményekre is figyelemmel, az ítéletábla álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás

tartama arányos, arányban áll a vádlott által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával és az ő szermélyében rejlő társadalomra veszélyesség fokával, ezért az ítéltábla a büntetésnek sem a súlyosítására, sem az enyhítésére törvényes lehetőséget nem látott. A középértéknek megfelelő 10 év szabadságvesztés kiszabása, mind a speciális, mind a generális prevenció céljait biztosítja. Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása tekintetében is, annak tartama is arányos, figyelemmel arra, hogy megközelíti a törvény szerint kiszabható maximális tartamot. E mellékbüntetés tekintetében az elsőfokú bíróság elmulasztott hivatkozni a Btk. 61. § (1) bekezdésére, mely szerint, a közügyek gyakorlásától el kell tiltani azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnék és méltatlan arra, hogy azok gyakorlásában részt vegyen, valamint a Btk. 62. § (1) bekezdésére, miszerint a közügyektől eltiltás határozott ideig tart, annak legrövidebb tartama egy év, leghosszabba tartama tíz év, ezért ezt a másodfokú bíróság pótolta.

[40] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata tekintetében, a törvényszék elmulasztott hivatkozni a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pontjára, továbbá a halmazati büntetés tekintetében a Btk. 81. § (3) bekezdésére, ezért ezen jogszabályhelyekre történő hivatkozást a másodfokú bíróság ugyancsak pótolta.

[41] A fent részletezettekre tekintettel, az ítéltábla sem a kiszabott büntetés súlyosítása, sem enyhítése érdekében bejelentett fellebbezéseket nem ítélte alaposnak, azonban az elsőfokú bíróság ítéletét hivatalból is felülbírálvá, azt a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta a rendelkező részben foglaltak szerint, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[42] A fellebbezési eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén alapult, figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésére is.

[43] Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2a) bekezdés alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2021. április 6.

dr. Hegedűs István s. k.

dr. Katona Dorottya s. k.

dr. Joó Attila s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.557/2020/15. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 8.B.341/2019/45. számú ítélete jelen ítélet folytán jogerős.

Szeged, 2021. április 6.

dr. Hegedűs István s. k.

a tanács elnöke